

Anayasa Mahkemesi'nden Emsal Karar: İşe İade Davalarında Şekli Nedene Dayanarak Arabuluculuk Usulünden Red Verilmesi “Mahkemeye Erişim Hakkının İhlali” Sayıldı

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Tarih: 06.08.2026

Kaynak: Anayasa Mahkemesinin 18.02.2026 tarihli *Coşkun Arıcan ve diğerleri* kararı (İkinci Bölüm, Başvuru Numarası: 2022/52228) — 06.08.2026 tarihli ve 33332 sayılı Resmî Gazete

Kısa Cevap

Anayasa Mahkemesi, işe iade davasında **taraf ta yanılma** hâlini şekilci biçimde yorumlayan istinaf kararını **mahkemeye erişim hakkının ihlali** saymıştır. Olayda işçi, zorunlu arabuluculuğu ve davayı organik bağlı iki şirketten **yanlış olanına** karşı yürütmüş; ilk derece mahkemesi 6100 sayılı HMK'nın 124'üncü maddesi uyarınca **taraf değişikliğini kabul edip** gerçek işverenle arabuluculuk şartının tamamlanması için süre vermiş ve davayı esastan kabul etmiştir. İstinaf dairesi bu kararı kaldırıp davayı **dava şartı yokluğundan usulden reddetmiş**, Anayasa Mahkemesi ise bu yorumu **aşırı katı ve şekilci**, başvurucuya **aşırı külfet yükleyen** ve orantısız bulmuştur. Karar **oybirliğiyle** alınmış, giderim olarak **yeniden yargılamaya** karar verilmiş, tazminat talebi reddedilmiştir.

Olayın Seyri

- **Fesih:** Temizlik işçisi olarak çalışan başvurucunun iş sözleşmesi 17.07.2019 tarihinde feshedilmiştir.
- **Birinci arabuluculuk:** Başvurucu, bünyesinde çalıştığını düşündüğü **Euroserve Güvenlik A.Ş.** ile arabuluculuk sürecini başlatmış; anlaşma sağlanamadığına ilişkin 09.08.2019 tarihli tutanak düzenlenmiştir.

- **Dava:** 19.08.2019 tarihinde aynı şirket aleyhine işe iade ve dört aylık ücret istemiyle dava açılmıştır. Şirket, gerçek işverenin **Euroserve Hizmet ve İşletmecilik A.Ş.** olduğunu, onunla arabuluculuk yapılmadığını belirterek husumet yokluğu ve dava şartının yerine getirilmemesi nedenleriyle ret talep etmiştir.
- **Taraf değişikliği:** Başvurucu, iki şirketin adres, yönetici ve ortaklarının aynı olduğunu, aralarında organik bağ bulunduğunu belirterek tarafta yanılmasının makul olduğunu ileri sürüp taraf değişikliği istemiştir. **Kocaeli 4. İş Mahkemesi** 12.02.2020 tarihli duruşmada bu talebi **HMK md. 124/(4)** uyarınca kabul etmiş ve gerçek işverene karşı arabulucuya başvurulması için **kesin süre** vermiştir.
- **İkinci arabuluculuk ve karar:** Gerçek işverene yapılan görüşmede de anlaşma sağlanamamış (02.03.2020 tarihli tutanak), şirket davaya dâhil edilmiş ve Mahkeme 28.04.2021 tarihinde **davanın kabulüne** karar vermiştir.
- **İstinaf: Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi** 10.11.2021 tarihinde istinaf başvurusunu kabul ederek Mahkeme kararını kaldırmış ve davayı **dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddetmiştir**; karar kesindir.

Anayasa Mahkemesinin Değerlendirmesi

- **Kanundaki boşluk:** 7036 sayılı Kanunda zorunlu arabuluculuk, gerçek işverene davadan önce yürütülmesi zorunlu bir yol olarak düzenlenmiştir; ancak **tarafta yanılma hâline ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır**. Aynı Kanunun 9'uncu maddesi, hüküm bulunmayan hâllerde 6100 sayılı Kanunun uygulanacağını söylediğinden olay HMK md. 124 kapsamında değerlendirilebilir.
- **Hâkimin yetkisi ve amacı:** HMK md. 124'ün (3) ve (4) numaralı fıkraları, dürüstlük kuralı kapsamında kabul edilebilir bir yanılığa dayanılarak tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi hâlinde **karşı tarafın rızası aranmaksızın** taraf değişikliğine izin verir. Anayasa Mahkemesine göre bu yetkinin amacı, **birtakım şekil eksiklikleri sebebiyle uyuşmazlığın esasının incelenmemesini önlemek** ve mahkemeye erişim hakkından yararlanılmasını sağlamaktır.
- **Denge ölçütü:** Kişilerin kabul edilebilir yanılıyla hareket ettiği sonucuna ulaşırsa, usulden retten beklenen kamusal menfaat ile davaya devam edilmesinden beklenen kişisel menfaat arasında **adil bir denge** kurulmalıdır. Yargıtayın güncel içtihatlarında da, zorunlu arabuluculuk şartı gerçek işveren davaya dâhil edilerek tamamlanmışsa usulden ret yerine davaya devam edilebileceği belirtilmiştir.
- **İhlal gerekçesi:** İstinaf dairesi; şirketlerin temsilcilerinin aynı olduğu, organik bağ bulunduğu ve işverenin kötü niyetli olduğu yönündeki iddiaları hakkın kötüye kullanılması bağlamında

değerlendirmemiş, usulden ret hâlinde doğacak hak kaybı riskini gözetmemiş ve ilk derece mahkemesinin HMK md. 124 değerlendirmesinin dayanaklarına ilişkin görüş belirtmeksizin karar vermiştir. Bu yorum **aşırı katı ve şekilci**, başvurucuya **aşırı külfet yükleyen** ve **orantısız** bulunmuştur.

- **Sonuç:** Anayasa'nın **36'ncı maddesinde** güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki **mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine** karar verilmiştir.

Hüküm ve Giderim

- Mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **kabul edilebilir olduğuna**;
- Anayasa'nın 36'ncı maddesindeki mahkemeye erişim hakkının **ihlal edildiğine**;
- Kararın bir örneğinin **yeniden yargılama** yapılmak üzere Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesine (E.2021/2061, K.2021/326) iletilmek üzere **Kocaeli 4. İş Mahkemesine** (E.2019/735, K.2021/346) gönderilmesine;
- Başvurucuların **10.000 TL manevi tazminat talebinin reddine** (yeniden yargılamanın yeterli giderim sağladığı gerekçesiyle);
- 487,60 TL harç ve 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam **40.487,60 TL** yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine

18.02.2026 tarihinde **oybirliğiyle** karar verilmiştir.

İşverenler ve İK Birimleri İçin Sonuçlar

- **Organik bağlı şirket yapıları risk üretiyor:** Aynı adres, aynı yönetici ve ortaklarla faaliyet gösteren grup şirketlerinde işçinin gerçek işvereni tespit edememesi, bu karara göre kabul edilebilir bir yanılgı sayılabilmektedir. Bu durumda usulden ret beklentisiyle kurulan savunma stratejisi sonuç vermeyebilir.
- **Esastan savunmaya hazırlık:** Arabuluculuk masasında anlaşılamayan dosyalarda yargılamanın esasa geçeceği öngörülerek fesih gerekçesini destekleyen belgelerin (savunma, ihtar, devamsızlık ve performans kayıtları) eksiksiz hazırlanması gerekir.
- **Çalışma şartlarında esaslı değişiklik:** İlk derece mahkemesi, görev yeri değişikliğinin işçi tarafından kabul edilmemesi üzerine devamsızlık tutanağı tutularak yapılan feshi geçerli veya haklı bir sebebe dayanmayan fesih saymıştır. 4857 sayılı Kanunun 22'nci maddesindeki yazılı onay usulünün izlenmesi bu riski azaltır.
- **Emsal etkisinin sınırı:** Bireysel başvuru kararının bağlayıcı sonucu yalnızca kararda anılan dosyaya ilişkindir; başka dosyalarda bu karar kendiliğinden yargılamanın iadesi sebebi oluşturmaz. Buna karşılık derdest dosyalarda ve istinaf/temyiz aşamasında **emsal olarak** ileri

sürülebilir.

Sık Sorulan Sorular

Karar hangi hakkı ihlal edilmiş saydı?

Anayasa'nın 36'ncı maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki **mahkemeye erişim hakkı**.

Zorunlu arabuluculuk dava şartı ortadan kalktı mı?

Hayır. Karar, dava şartının varlığını tartışmıyor; **tafta yanılma** hâlinde HMK md. 124 uygulanarak davaya devam edilip edilemeyeceğine ilişkindir.

Usulden ret kararını hangi merci vermişti?

Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi (10.11.2021). İlk derece mahkemesi olan Kocaeli 4. İş Mahkemesi davayı kabul etmişti.

Başvurucuya tazminat ödendi mi?

Hayır. Yeniden yargılamanın yeterli giderim sağladığı gerekçesiyle tazminat talebi reddedilmiş; yalnızca 40.487,60 TL yargılama gideri hükmedilmiştir.

Hangi kanun maddeleri esas alındı?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu md. 124; 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu md. 3 ve 9; 4857 sayılı İş Kanunu md. 20.

Karar oybirliğiyle mi alındı?

Evet; İkinci Bölüm 18.02.2026 tarihinde oybirliğiyle karar vermiştir.

Resmî Kaynaklar

- Anayasa Mahkemesinin 18/2/2026 tarihli ve 2022/52228 başvuru numaralı kararı — 06.08.2026 tarihli ve 33332 sayılı Resmî Gazete
 - Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası — Coşkun Arıcan ve diğerleri, B. No: 2022/52228
 - 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (124'üncü madde — tafta iradi değişiklik)
 - 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu (3'üncü madde — dava şartı olarak arabuluculuk; 9'uncu madde — hüküm bulunmayan hâller)
 - 4857 sayılı İş Kanunu (20'nci madde — fesih bildirimine itiraz ve usulü; 22'nci madde — çalışma koşullarında değişiklik)
-

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/anayasa-mahkemesinden-emsal-karar-ise-iade-davalarinda-sekli-nedene-dayanarak-arabuluculuk-usulunden-red-verilmesi-mahkemeye-erisim-hakkinin-ihlali-sayildi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 02:12 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net